

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИДНІПРОВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ
БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ**

СТАНДАРТ

**ПРИДНІПРОВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ
БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ
ОР-02-22**

**Положення про порядок організації та
проведення опитувань учасників
освітнього процесу**

Дніпро – 2023

РОЗРОБЛЕНО І ВНЕСЕНО

Відділом профорієнтаційної роботи та маркетингу та лабораторією моніторингу якості освіти та планування навчально-методичної роботи Придніпровської державної академії будівництва та архітектури

НОВЕ ВИДАННЯ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою Придніпровської державної академії будівництва та архітектури

Протокол №__ від _____ 2023 року

Голова Вченої ради _____ Микола САВИЦЬКИЙ

НАДАНО ЧИННОСТІ

Наказом ректора Придніпровської державної академії будівництва та архітектури від _____ 2023 року №__

РОЗРОБНИКИ СТАНДАРТУ

_____ Наталія ГРУЗІН, начальник відділу профорієнтаційної роботи та маркетингу

_____ Віолетта ФЕДІНА, завідувачка лабораторії моніторингу якості освіти та планування навчально-методичної роботи

ПОГОДЖЕНО

_____ Галина ЄВСЄЄВА, проректор з навчально-виховної роботи;

Перевірено відповідно до вимог чинного законодавства

_____ Світлана СІНІЦІНА, керівник юридичної служби

Цей стандарт не може бути цілком або частково відтворено, тиражовано та розповсюджено без дозволу Придніпровської державної академії будівництва та архітектури.

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Відповідно до Законів України «Про вищу освіту», «Про освіту», Стратегії розвитку вищої освіти в Україні на 2022-2032 роки, Статуту Придніпровської державної академії будівництва та архітектури, Стратегії розвитку Придніпровської державної академії будівництва та архітектури, «Положення про внутрішню систему забезпечення якості вищої освіти в Придніпровській державній академії будівництва та архітектури», «Рекомендацій Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти стосовно запровадження внутрішньої системи забезпечення якості» (2019) та інших нормативних документів, з урахуванням «Стандартів і рекомендацій щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти» (Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area (ESG, 2015)) це Положення регламентує процедуру організації, проведення та аналізу результатів опитувань серед учасників освітнього процесу в Придніпровській державній академії будівництва та архітектури (далі – Академія).

2. МЕТА І ЗАГАЛЬНІ ЗАСАДИ ПРОВЕДЕННЯ ОПИТУВАНЬ В АКАДЕМІЇ

2.1 Регулярні опитування учасників освітнього процесу є важливою складовою моніторингу, який здійснюється з метою виявлення та відстеження тенденцій у розвитку якості вищої освіти в Академії.

2.2 Організація моніторингу освітнього процесу забезпечується шляхом регулярного збору інформації, об'єктивного аналізу та прийняття відповідних рішень. Проведення соціологічного моніторингу серед усіх внутрішніх і зовнішніх стейкхолдерів (здобувачів освіти, випускників, науково-педагогічних працівників, роботодавців, слухачів курсів, абітурієнтів тощо) в Академії здійснюється з метою вивчення думки учасників освітнього процесу

й роботодавців, забезпечення зворотного зв'язку та передбачає аналіз результатів опитувань, розроблення рекомендацій і їх впровадження для подальшого удосконалення організації освітнього процесу та соціально-побутових умов в Академії.

2.3 Думка респондентів (внутрішніх і зовнішніх стейкхолдерів освітнього процесу) повинна враховуватися й впливати на організацію освітнього процесу в Академії.

2.4 Опитування в Академії проводяться регулярно та систематично із дотриманням етичних норм у соціологічних дослідженнях, на засадах добровільності, анонімності (якщо інше не передбачене метою анкетування), конфіденційності.

2.5 Питання анкети повинні задовольняти критеріям валідності та надійності. Питання не мають містити підказок або стимулювати до певної відповіді. Неприпустимі питання сугестивного характеру, що навіюють певну емоцію або думку.

На результат опитування можуть вплинути порядок розташування питань і, головне, не репрезентативна вибірка, яка не охоплює всі можливі групи людей за різними характеристиками. Або анкети надаються групі, яка не може проаналізувати питання і надати усвідомлені відповіді.

2.6 Опитування в Академії можуть відбуватися з використанням різних методів: анкетування, інтерв'ювання, фокус-груп тощо.

3. МЕТОДИКА ОПИТУВАНЬ

3.1 Анкета є необхідним інструментом для проведення кількісного соціологічного дослідження.

3.2 Анкета кількісного соціологічного дослідження може містити відкриті та закриті запитання. Закриті запитання являють собою закодовану шкалу, за допомогою якою вимірюються соціальні характеристики або ознаки об'єкту, що вивчаються. У результаті створюється числова модель об'єкту. У

подальшому розробник аналізує створену ним числову модель за допомогою математико-статистичних методів, а отримані результати екстраполює на реальний соціальний об'єкт. Відкриті запитання анкети в процесі аналізу даних мають бути перекодовані в закриті.

3.3 Кожне закрите запитання має бути продуманим. Воно повинно однозначно вимірювати ту чи іншу ознаку або характеристику об'єкта, що досліджується. Запитання анкети не повинні дублювати одне одного або, так би мовити, частково «перетинатися».

3.4 Важливим моментом для збору якісної та надійної соціологічної інформації є використання адекватної, правильно розробленої шкали, яка закодовується у варіанти відповідей запитань анкети. Шкала має бути розроблена так, щоб вона релевантно й вичерпно вимірювала ознаки об'єкта, що вивчається. Для вимірювання тієї чи іншої ознаки має бути підібраний відповідний тип шкали.

3.5 Анкета соціологічного дослідження, як правило, складається з трьох блоків: 1) «скрінер», що містить загальні відомості про респондента та базові фільтри анкети; 2) основна частина анкети, у якій розміщено блоки запитань; 3) соціально-демографічний блок, що вимірює основні соціально-демографічні характеристики респондента, як то стать, вік, освіта, місце проживання тощо.

3.6 Добре розроблена анкета повинна: 1) забезпечити якісною інформацією посадових осіб, що ухвалюють управлінські рішення; 2) бути адаптована до конкретних респондентів, яких опитують, наприклад, має містити релевантну, зрозумілу для респондента термінологію, повинна мати саме такий, а не інший обсяг; запитання анкети не повинні бути занадто довгими, розлогими, складними й, з іншого боку, не мають бути занадто стислими та неконкретними тощо; 3) бути розроблена так, щоб після збору інформації відповіді респондентів зручно було кодувати, упорядковувати й організовувати в масиви.

3.7 Термінологія, що використовується для формулювання запитань анкети, має бути однозначною. Слід використовувати такі поняття й терміни, які мають один і той самий сенс для усіх опитуваних респондентів, в усіх випадках максимально однозначно інтерпретуються респондентами, мають для них єдиний зміст. Розпливчастість, двозначність понять та термінів є недопустимою. Водночас термінологія має бути простою та зрозумілою для респондентів.

3.8 Кодування й подальша квантифікація відкритих запитань має узгоджуватися із загальним дизайном анкети й з цілями і завданнями дослідження, не може суперечити їм.

3.9 Макет анкети повинен бути детально продуманим. Запитання в анкеті не повинні розміщуватися випадково або логічно-суперечливо. Кожне наступне запитання має логічно впливати із попереднього так, щоб не спантеличити респондента в процесі опитування.

3.10 Після завершення розробки макету анкети слід критично переглянути й оцінити його. Кожне запитання анкети має бути ще раз перевірене й осмислене з погляду низки критеріїв, зокрема: чи є те чи інше запитання дійсно необхідним?; чи вимірює воно важливі для цілей і завдань дослідження особливості об'єкту?; чи не є те чи інше запитання занадто довгим або, навпаки, занадто стислим?; чи забезпечують запитання анкети інформацією, необхідною для досягнення цілей та завдань дослідження? тощо.

3.11 Розроблена й затверджена анкета має пройти процедуру пілотного опитування, або так званого «претесту». На стадії пілотного опитування можна виявити, зокрема хибні інтерпретації запитань анкети респондентами; порушення логічного слідування запитань одне за одним; додаткові альтернативи для закритих запитань, що могли пройти повз увагу; і загалом загальну реакцію респондентів на анкету.

3.12 Опитування можуть проводитися в онлайн-формі або з використанням паперових носіїв.

3.13 Анкета для опитування може включати питання з відкритими й закритими відповідями (одиничний і множинний вибір) тощо.

4. ЗМІСТ ОПИТУВАНЬ УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

4.1. Опитування здобувачів освіти (слухачів) передбачає отримання інформації про:

4.1.1 рівень задоволеності якістю освітньої програми;

4.1.2 якість кадрового, методичного та матеріально-технічного забезпечення;

4.1.3 якість викладання навчальних дисциплін;

4.1.4 якість проведення контрольних заходів, об'єктивність оцінювання та наявність/відсутність інформування про критерії й методи оцінювання заздалегідь, зрозумілість і прозорість критеріїв оцінювання з дисципліни;

4.1.5 якість організації й обсяг самостійної роботи;

4.1.6 якість практичної підготовки;

4.1.7 формат поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми;

4.1.8 дотримання принципів студентоцентрованого навчання, викладання та оцінювання (зокрема, поваги до особистості і уваги до потреб та інтересів здобувачів освіти (слухачів), гнучкості навчальних траєкторій тощо);

4.1.9 рівень задоволеності здобувачів освіти (слухачів) організаційною, інформаційною, соціальною підтримкою;

4.1.10 дотримання принципів академічної доброчесності;

4.1.11 дотримання в Академії вимог із запобігання корупції;

4.1.12 реагування в Академії на встановлені факти булінгу, дискримінації, дотримання процедур вирішення конфліктів;

4.1.13 реалізацію права на навчання за освітньою програмою для маломобільних верств населення, осіб з особливими освітніми потребами тощо.

4.2. Опитування роботодавців спрямоване на отримання інформації про:

4.2.1 відповідність потребам ринку праці у випускниках за даною освітньою програмою (спеціальністю);

4.2.2 відповідність компетентностей, набутих здобувачами освіти, професійним вимогам та тенденціям на ринку праці;

4.2.3 рівень задоволення роботодавців якістю теоретичної і практичної підготовки фахівців в Академії;

4.2.4 рівень конкурентоспроможності випускників Академії;

4.2.5 затребуваність освітньої програми;

4.2.6 потребу в інших освітніх пропозиціях;

4.2.7 пропозиції щодо форм залучення роботодавців до участі в освітньому процесі тощо.

4.3. Опитування випускників передбачає отримання інформації про:

4.3.1 якість освітньої програми, за якою було здобуто освіту;

4.3.2 відповідність змісту їхньої освіти потребам ринку праці;

4.3.3 можливість працевлаштування за здобутою професією;

4.3.4 потреби в освітніх пропозиціях для подальшого професійного зростання тощо.

4.3.5 якість практичної складової.

4.4. Опитування науково-педагогічних працівників спрямоване на отримання інформації про:

4.4.1 заходи для підвищення якості організації освітнього процесу;

4.4.2 з'ясування можливостей щодо напрямків розвитку своїх навичок у сфері педагогічної діяльності та стимулів для професійного розвитку;

4.4.3 рівень сформованості професійно-педагогічних компетентностей;

4.4.4 заохочення наукової діяльності для посилення зв'язку між освітою і дослідженнями;

4.4.5 застосування інноваційних методів викладання та нових технологій;

4.4.6 дотримання чітких, прозорих і справедливих процедур набору працівників та забезпечення належних умов для професійної діяльності;

4.4.7 безпекові питання;

- 4.4.8 психологічний стан та професійне вигорання;
- 4.4.9 ступінь заформалізованості та бюрократизованості навчального процесу;
- 4.4.10 якість інфраструктури Академії тощо.

5. Процедура організації і проведення опитувань

5.1 Ініціаторами організації опитування в Академії можуть виступати ректор, проректори, керівники структурних підрозділів, гаранті освітніх програм, органи студентського самоврядування Академії.

5.2 Опитування можуть проводитися з метою вивчення думки щодо різних аспектів організації освітнього процесу в Академії, якості освітньої програми, за якою навчаються здобувачі вищої освіти, конкретних питань, які потребують всебічного вивчення й глибшого розуміння поточної ситуації, щодо умов навчання, проживання тощо.

5.3 За необхідності можуть бути проведені додаткові опитування (дослідження) із будь-якої теми, яка є актуальною, викликає зацікавлення учасників освітнього процесу, потребує змістовного вивчення для швидкого реагування на зміни в суспільстві.

5.4 Організаційно-технічну підтримку проведення опитувань та обробки результатів здійснює відділ профорієнтаційної роботи та маркетингу.

5.5 Опитування за визначеною методикою можуть проводити інші структурні підрозділи Академії, зокрема Лабораторія моніторингу якості освіти та планування навчально-методичної роботи (з питань якості освітніх програм), Навчально-науковий центр освітньої діяльності (з питань освітньої та навчально-методичної роботи), Відділ працевлаштування та практичної підготовки «Кар'єрний ХАБ» (з питань працевлаштування, співпраці з роботодавцями), Студентська рада (виявлення інтересів і запитів здобувачів вищої освіти), Приймальна комісія (опитування потенційних абітурієнтів),

Відділ аспірантури та докторантури (опитування аспірантів та докторантів), деканати факультетів та дирекція інституту (опитування випускників та роботодавців щодо якості освітніх програм, які реалізуються).

5.6 Звітні матеріали, що включають результати опитувань, та сформовані Відділом профорієнтаційної роботи та маркетингу висновки надаються керівництву Академії та, залежно від проведених опитувань, керівникам структурних підрозділів, гарантам освітніх програм, органам студентського самоврядування та ін.

5.7 Результати проведених опитувань рекомендовано обговорювати на засіданнях кафедр, вчених та науково-методичних рад факультетів (інститутів) Академії, Науково-методичної ради Академії, Вченої ради Академії.

5.8 Узагальнені результати та висновки опитувань розміщуються на офіційному веб-сайті Академії.

6. Періодичність проведення опитувань

6.1 Опитування здобувачів вищої освіти проводиться відділом профорієнтаційної роботи та маркетингу відповідно до затвердженого плану / (графіку) або у випадках необхідності швидкого реагування на проблему.

6.2 З метою вивчення думки здобувачів вищої освіти щодо якості освітньої програми, за якою вони навчаються, проводиться опитування Відділом профорієнтаційної роботи та маркетингу за зверненням гаранта освітньої програми, завідувача кафедри, декана факультету (директора інституту) у вигляді службової записки.

6.3 Загально академічне опитування здобувачів вищої освіти проводиться щорічно.

6.4 Опитування щодо якості викладання кожної дисципліни, яка вивчалася здобувачем освіти, рекомендовано проводити щосеместрово наприкінці першого та другого навчальних семестрів.

6.5 Опитування аспірантів та докторантів Академії проводиться щорічно в II семестрі поточного навчального року.

6.6 Опитування науково-педагогічних працівників та інших працівників Академії організовується з періодичністю один раз на рік.

6.7 Опитування випускників Академії проводиться один раз на рік.

6.8 Опитування роботодавців проводиться один раз на два роки.

6.9 Опитування серед потенційних абітурієнтів Академії проводиться щорічно.

7. Врахування результатів опитувань

Результати опитувань враховуються у:

- вдосконаленні організації освітнього процесу;
- перегляді й оновленні змісту освітніх програм, удосконаленні змісту й структури навчальних дисциплін, розробці змісту нових навчальних дисциплін, зокрема вибіркових;
- оновленні змісту, програми практик, перегляді тривалості проведення практик;
- виборі методики викладання навчальних дисциплін;
- розробці нових освітніх пропозицій Академії;
- розробці програм підвищення кваліфікації викладачів;
- формування кадрового складу Академії;
- оновленні фонду Науково-технічної бібліотеки Академії;
- удосконаленні інформаційної політики Академії тощо.

8. Прикінцеві положення

Зміни та доповнення до Порядку організації та проведення опитувань учасників освітнього процесу в Придніпровській державній академії будівництва та архітектури затверджуються Вченою радою Академії в установленому порядку.

